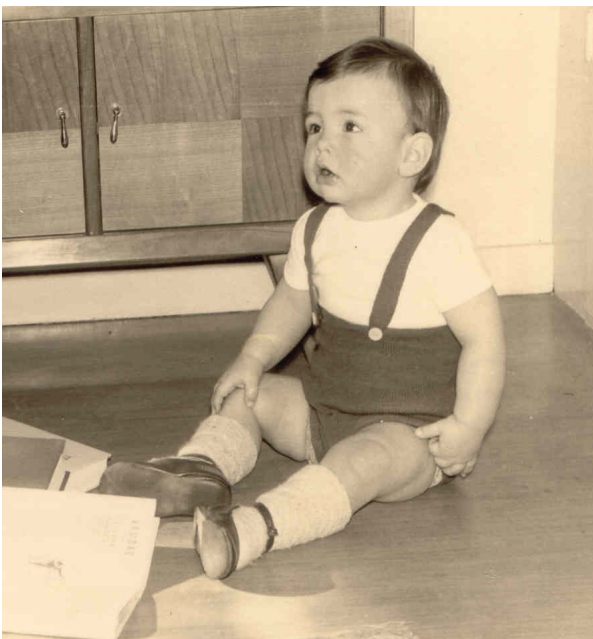

Wij woonden op een bovenwoning in de Pieter Vlamingsstraat in Amsterdam Oost op een twee-kamer woning. Hoewel het eigenlijk maar één kamer was, de scheiding tussen de woonkamer en de slaapkamer was een rij kasten en een gordijn. In dat achterste donkere gedeelte, zonder ramen, daar stond mijn ledikantje. Aan de andere kant van die slaapkamer stond het tweepersoons opklapbed van mijn ouders. Inderdaad, een opklapbed, bestaan die tegenwoordig nog? Overdag klapte je dat bed omhoog, je schoof het gordijn er voor en je had wat meer vloerruimte. Eén van mijn allereerste jeugdherinneringen is dat opklapbed. Mijn ouders klapte dat niet altijd omhoog, maar lieten het staan en als je dan het gordijn er voor schoof dan had je een soort van tent gemaakt. Ik hield er van om in dat donkere hol achter dat gordijn te kruipen en daar dan rustig te zitten. Het gaf het gevoel van beschutting en bescherming.

Toen ik nog maar een paar jaar oud was, had ik last van verkoudheden, ik werd erg vaak ziek. Als ik het dan benauwd had, dan haalde mijn moeder me 's avonds weer uit het ledikantje en mocht ik op moeders schoot zitten aan de ronde huiskamertafel. Hoe raar het ook mag klinken ik denk dan gelijk aan loempia's. Het was aan het einde van de jaren 50 in de vorige eeuw dat er vele Chinese arbeiders het land binnen kwamen en werk zochten. Al die mensen deden waar ze goed in waren, ze namen de Chinese keuken mee en ze verdienden wat geld door bijvoorbeeld loempia's te gaan verkopen langs de deur. In Nederland was dat nieuw en die loempia was een delicatessen. Regelmatig als ik dan ziekelijk op moeders schoot zat, kwam 's avonds de loempiaverkoper aan de deur. Vader kocht dan twee loempia's. Zo kende ik al op jonge leeftijd de geur van de loempia's.

Voorouders

Mien Bax, mijn oma van moeders kant

Zij werd geboren in Amsterdam op 10 mei, naar schatting in 1905, als een buitenechtelijk kind. Dat was in die tijd nog een taboe, dus werd ze direct na de geboorte geadopteerd door een pleeggezin in Arnhem. Ik weet niet of de naam Bax de naam van haar echte vader is, of een gegeven naam uit het pleeggezin. Haar voornamen waren Charlotte Berendina, maar ik heb haar gekend met de roepnaam Mien. Ze is verder opgegroeid in Arnhem, heel vaag staat mij bij dat ze ook nog enkele jaren op een nonnenschool of in een klooster verbleven heeft.

Piet Webster, mijn opa van moeders kant

Naar schatting ergens rondom 1927 is Mien Bax getrouwd met Piet Webster, officiële voornaam Pieter en zijn ze in Amsterdam gaan wonen, in de Jordaan. Hoe Mien van Arnhem naar Amsterdam gekomen is en waar Piet Webster vandaan gekomen is, weet ik niet. Hoewel ik vermoed dat Piet Webster ergens uit de Amsterdamse Jordaan afkomstig is.

Uit dat huwelijk van Mien Bax en Piet Webster zijn twee kinderen geboren:

een zoon: Beb Webster, geboorte datum is mij onbekend

een dochter: Anna Maria (Annie) Webster, geboren: 28 oktober 1929, later mijn moeder

Het gezin woonde in de Jordaan, waarschijnlijk op de Lauriergracht. Ik heb veel verhalen van mijn moeder over haar jeugd in de Jordaan gehoord en daar kwam de Lauriergracht regelmatig in voor. Het kan ook zijn dat ze nog op andere plaatsen in de Jordaan gewoond hebben, zo herinner ik mij ook de naam Laurierdwarsgracht. Het beroep van Piet Webster was vrachtwagenchauffeur. In de tweede Wereld Oorlog werd Piet Webster om voor mij onbekende reden naar het buitenland uitgezonden tussen 1940 en 1945, waarschijnlijk vanwege zijn beroep, maar is nooit teruggekeerd. Wat er gebeurd is, heb ik nooit geweten. Door het verlies van de vader moest de dochter, mijn moeder dus, voor het gezin zorgen. Ze was toen in de leeftijd tussen 12 en 17 jaar. Volgens de verhalen had ze weinig steun van haar broer Beb. Ik weet niet of die ouder of jonger was, het verschil zal slechts enkele jaren zijn.

Cornelis (Kees) Buitendijk

In het jaar 1954 trouwt Anna Maria Webster met Cornelis Buitendijk in Amsterdam.

Cornelis (Kees) Buitendijk werd geboren op 30 augustus 1921 in Amsterdam Sloterdijk. Het gezin telde in totaal acht kinderen, drie dochters en vijf zoons.

Zijn ouders heb ik wel gekend, hun namen ben ik lange tijd kwijt geweest, totdat ik onlangs het trouwboekje van mijn ouders vond. Daar vond ik dat mijn opa heette: Leendert Buitendijk en dat mijn oma vermeld werd als Jaapje Monster.

Kees, later mijn vader, trouwde voor die jaren op relatief late leeftijd van 33 jaar. Hij was van beroep matroos op de wilde vaart (vrachtvervoer) en door de lange zeereizen weinig in Nederland. Hij heeft vele landen over de hele wereld gezien, maar vooral de havensteden en de havenkroegen. Uit die tijd heeft hij veel souvenirs uit diverse landen meegenomen, zoals kunst en siervoorwerpen. Denk aan houtsnijwerk, houten beeldjes, sabels en dolken en opgezette krokodillen. De meeste van die kunstwerken staan nu bij mij thuis.

Voor de zeevaart heeft hij militaire dienst gedaan in Nederlands-West-Indië, jaartallen zijn bij mij onbekend. Wat hij daar precies gedaan heeft weet ik niet, daar heb ik van hem nooit verhalen over gehoord. Vader was gesloten van aard en vertelde nooit over vroeger. Waarschijnlijk heeft hij in die oorlog daar geen prettige situaties meegemaakt. Ik bezit nog steeds een stapel oude foto's uit die tijd die ik in het ouderlijk huis gevonden heb. Dan zien we vader in militair uniform met geweer tegen een boom in het oerwoud geleund, of gezellig met dienstmaten, of met een gelegenhedsvriendin. Waarschijnlijk zijn al die foto's in betere of rustige tijden van die dienstperiode gemaakt. Volgens de bijschriften zijn de meeste foto's in Semarang gemaakt.

Annie Webster, 21 jaar

De ontmoeting tussen mijn vader Kees en moeder Annie is tot stand gekomen via een contactadvertentie in de krant. In die tijd werkte mijn moeder in een naaiatelier en als fotomodel voor kleding. Hun allereerste ontmoeting was aan de voet van de Westertoren in Amsterdam en mijn vader had als herkenning een krant onder de arm. Hoe ik dat weet: van de vele verhalen die mijn moeder mij ongevraagd vertelde als ik 's middags uit school kwam en als mijn moeder alvast aan de sherry was begonnen. Naar ik aanneem zijn ze vrij snel na de eerste kennismaking getrouwd en dat was op 27 juli in het jaar 1954.

Begin van de huwelijksperiode

Kees en Annie woonden voor mijn geboorte eerst in bij Mien Bax op de Laurier(dwars)gracht. Vader was niet veel thuis, want die is nog lang blijven doorvaren na het huwelijk, dat ging blijkbaar makkelijk. Na zekere tijd zochten ze een eigen woning en vonden die op de Pieter-Vlamingstraat, nr. 7, twee hoog, in Amsterdam Oost. Een kleine woning met een woonkamer, een slaapkamer, met daar tussen slechts een gordijn en een keuken. Het raam in de keuken keek uit op een blinde muur. Na mijn geboorte is mijn vader door blijven varen als matroos, of misschien wel opgeklommen in rang, in ieder geval scheen dat goed te verdienen.

Mijn geboorte

Zelf ben ik geboren op 7 maart 1957, tussen 19:30 en 19:40, in het Zeeburger Ziekenhuis. Dat was een tijdelijk ziekenhuis bestaande uit houten gebouwen en geplaatst vlakbij de Schellingwouderbrug. Mijn ouders kregen van opa en oma van moeders kant een taart met het opschrift: "gefeliciteerd met Uw eerste boorling". Deze eerste boorling, ik dus, is in de eerste vijf levensjaren opgegroeid in Amsterdam Oost, in de Pieter Vlamingstraat nr. 7, op twee hoog. Na ongeveer een jaar na mijn geboorte is mijn vader gestopt met varen en is gaan werken als huisschilder bij het "schildersbedrijf Trio".

Vroege jeugd

Mien Bax is ondertussen hertrouwd met Joop Janssen, de datum is mij onbekend. Ze komen naast ons te wonen in De Pieter-Vlamingstraat nr. 5. Waarschijnlijk dat oma en opa naast ons komen wonen om op mij te kunnen passen als mijn vader op zee was. Van die periode van een kleine zes jaar kan ik mij nog veel herinneren:

Zo denk ik aan de fietsenmaker (v.d. Lugt) die onder ons zijn winkel had, een chagrijnige man, maar die je wel kon inschakelen voor hulp als je een probleem had en dan bedoel ik geen leuke band.

Aan de overkant van de straat was de melkboer en met de vrouw die daar dagelijks achter de toonbank stond, had mijn moeder goede contacten. Dan denk ik aan de bakkerij in de Dapperstraat, waar ik soms ook voor een boodschap heen gestuurd werd. Ik moest eigenlijk direct vragen achter wie ik was maar dat vergat ik dan en later durfde ik dat niet, dus ik kwam niet aan de beurt. Ondertussen stond ik alle koekjes te bestuderen. Mijn moeder kwam mij halen omdat het zo lang duurde. Als ik met mijn moeder ging wandelen, of boodschappen doen, dan kwamen we vaak

langs het winkeltje in de Dapperstraat waar ik vaak een koekhorentje met slagroom kreeg. In die tijd stookte men nog kolen om het huis te verwarmen en dan denk ik aan al die zakjes kolen die mijn moeder om de dag ging halen bij de kolenboer. Aan het einde van de Pieter-Vlamingstraat was een pleintje, met daar middenin een zandbak. Daar ging ik vaak in spelen en dan nam ik mijn speelgoedautootjes mee. Mijn favoriet was de Dinky-Toy zandkiep wagen. Wij woonden op twee hoog en op één-hoog woonde de twee benedenbuurvrouwen. Het waren twee ongetrouwde zusters. Een van die twee was mijn favoriet en van haar mocht ik op woensdagmiddag TV komen kijken en op vrijdagmiddag kon ik een gebakken schol gaan halen. Toen ik nog redelijk klein was ging ik nog niet op de 'grote WC', maar zette mijn moeder mij op de pot in de keuken. Ik kan mij nog die keren herinneren dat ik op de pot zat in de keuken. Het was een blauwe plastic pot en als ik daar zo rustig zat om mijn boodschap te doen, keek ik naar de bedrijvigheid van mijn moeder in de keuken. Als het even duurde voor ik klaar was, dan zei ze altijd: 'al poep je niet, dan rust je toch'. En dan denk ik ook aan die kleuterschool waar ik maar een paar dagen ben geweest.

Zandbak in de Pieter Vlamingstraat

Kleuterschool

Volgens mijn ouders, waarschijnlijker volgens mijn moeder, werd ik op de kleuterschool te gemakkelijk aangestoken door zieke kinderen. Men vond dat ik te gevoelig was voor besmetting, of te bevattelijk en dus wisten ze mij vrij te houden van de kleuterschool; al of niet met medewerking van de huisarts. Misschien was de kleuterschool nog niet verplicht in die jaren. Van die paar dagen dat ik er wel geweest ben kan ik mij nog wel wat herinneren:

Er was buiten een zandbak, daar kon ik in spelen met mijn autootjes, maar dat mocht niet van de kleuterjuf want die vond de originele Dinky Toys autootjes die ik had veel te kostbaar voor in de zandbak. Binnen zaten we aan tafeltjes die in groepjes opgesteld stonden en daaraan mochten we knippen en plakken. Als je als kleuter naar het toilet ging, dan was daar een grote ruimte waar een hele rij kleine wc-tjes stonden. Alle kleuters op een rij met de broek op de knieën.

Maar veel meer kan ik mij niet herinneren, want het duurde maar een paar dagen. Dus een echte kleuterschool heb ik niet gehad.

Pukkie

Opa en Oma van moederskant woonde naast ons in de Pieter Vlamingstraat en de woning was net zo groot als de onze, ook een twee kamer woning op de tweede etage. Regelmatig ging ik met moeder bij mijn Oma Mien op bezoek. Als het slecht weer was, dan kon je ook binnendoor. Het lijkt vreemd maar zo waren die oude huizen gebouwd. Als je binnendoor wilde oversteken, dan moest dat via de zolder. Dus eerst via het gemeenschappelijke trappenhuis naar de zolders, daar was een houten luik en dan kon je via dat luik overstappen naar de zolder van de woning ernaast. Via dat trappenhuis twee trappen naar beneden en dan waren we bij Oma en Ome Joop. Ze

hadden een hondje, een wit zwart gevlekte Fox Terriër met de naam Pukkie. Dat hondje en ik waren trouwe vrienden, Pukkie en ik waren onafscheidelijk. Als ik bij Oma was, dan kroop ik vaak met Pukkie samen over de vloer. Ik weet nog dat de kokosmatten van Oma dan pijn aan mijn knietjes deden. Van Pukkie mocht ik alles, zelfs eten uit de voerbak van dat hondje. Ik kan het mij nog maar vaag herinneren, maar het schijnt dat ik wel samen met Pukkie hondenbrokken gegeten heb. Wel kan ik mij nog goed de lucht van Bonzo hondenbrokken herinneren. Het hondje Pukkie is heel oud geworden. Pas toen ik op de middelbare school zat is Pukkie gestorven, dus ik schat dat het hondje zestien jaar is geworden. De laatste jaren waren voor Pukkie wat moeilijk, ze was flink dikker geworden en ze liep wat moeilijk. De dood van Pukkie heeft mij toen wel een beetje aangegrepen.

Verbranding

Wat ik mij niet meer kan herinneren, dus dat zal wel ruim voor de kleuterschool geweest zijn, is het "heet water incident". Volgens de verhalen heb ik een fluitketel met kokend water van het fornuis afgetrokken. Blijkbaar was ik op de leeftijd dat ik net staand iets van het gasfornuis kon aanraken. Ik kreeg toen kokend water over mij heen en is de hoofdhuid verbrand tot een zekere graad. Volgens het verhaal ben ik toen naar het ziekenhuis gebracht. Dit incident heeft op mijn ouders blijkbaar veel indruk gemaakt, ik heb het menigmaal moeten horen, maar zelf kan ik mij er niets van herinneren.

Enig-kind

Wat ik in mijn jonge jaren nog niet begreep, is dat het eigenlijk helemaal niet leuk is om enig-kind te zijn. Als je heel jong bent, tot een jaar of tien, dan lijkt het enig-kind zijn heel leuk. Je krijgt immers alle aandacht. Later besef je dat het niet hebben van broers en zussen een groot gemis is. Ik kan mij twee voorvallen herinneren toen ik een jaar of vier of vijf was en ik vind het nog steeds opmerkelijk dat je een ogenschijnlijk kleine gebeurtenis zo'n vijftig jaar later nog herinnert. Zo weet ik nog dat het tijdens het avondeten geweest moest zijn dat mijn vader mij een vraag stelde. We zaten aan de ronde eettafel die in het midden van de woonkamer stond. Op het menu stond macaroni en dat gebeurde wel vaker aan het einde van de week, want dat was goedkoop. Mijn moeder vond het 'zonde' om op de vrijdag het nieuwe huishoudgeld voor de komende week al aan te breken, dat was waarschijnlijk een briefje van vijftig of honderd gulden. Dus daarom op de vrijdag iets goedkops om het budget van de vorige week op te maken. Dan aten we vaak macaroni, de simpele hoorntjes, met blokjes ham erdoor, met verder niets. Eigenlijk vond ik dat best lekker en dat is nog steeds zo. Het was aan het eind van die eenvoudige maaltijd dat mijn vader aan mij op vier- of vijf-jarige leeftijd de vraag stelde: 'hoe zou je het vinden als je een broertje of zusje erbij kreeg'. Egoïstisch antwoordde ik dat dat voor mij niet hoefde, want ik dacht aan cadeautjes bij verjaardagen en feestdagen die ik dan niet hoefde te delen met een broer of zus. Nog steeds heb ik spijt van dat antwoord, maar ik weet niet of een ander antwoord veel uitgemakt zou hebben.

Dan het tweede voorval dat me bij gebleven is. Niet zo lang daarna moest mijn moeder voor enkele dagen naar het ziekenhuis. Over de reden werd schimmig gedaan. Ik weet nog wel dat ik mee ging met mijn vader om moeder weg te brengen naar het ziekenhuis. Het was redelijk in de buurt en we gingen lopend. Het ziekenhuis heette zoiets als 'Onze Lieve Vrouwe Kliniek'. Merkwaardig was dat mijn vader en ik niet naar binnen gingen, maar buiten op het voorplein afscheid namen van mijn moeder die alleen naar binnen ging. Ik herinner nog dat het een groot

gebouw was met meerdere vleugels en opgetrokken met donkere bakstenen. Na enkele dagen keerde mijn moeder weer terug en er werd verder niet meer over gesproken.

De buurt

We woonden dus in Amsterdam Oost in De Pieter Vlamingsstraat, een zijstraat van de Dapperstraat en aan de andere kant liep onze straat dood op een pleintje. Ik weet nog dat daar een zandbak was. Bekende instituten in de buurt waren het Tropenmuseum, Artis en het Oosterpark. In de tijd dat we naar woonden en voor mij was dat zo'n vijf en half jaar, weet ik nog dat ik die attracties regelmatig met mijn vader bezocht. Dat Tropenmuseum kan ik mij nog wel herinneren, wat mij bijgebleven is, is een dansvoorstelling op Balinese muziek. Het was op een avond en ik ging daar met mijn vader heen. Het was in de theaterzaal die achter het museum gelegen is. Blijkbaar heeft het veel indruk op mij gemaakt, die voorstelling met z'n vreemde muziek, die kleurige danseressen op het podium en fraaie belichting. Van de boodschap van de rest van het museum heb ik toen niet veel begrepen. Later en ook recent nog, heb ik het Tropenmuseum meerdere malen bezocht. Artis, de dierentuin, die was zo vlakbij, daar kwamen we ook vaak. Van de beesten kan ik mij weinig herinneren, ik kwam nog wel foto's tegen waarbij ik gedwongen werd te poseren bij een stenen dinosaurus. Die stenen beelden met prehistorische dieren staan er nog steeds, die kan je vanaf de straat zien. Iedere keer als ik dan weer eens met openbaar vervoer of met eigen auto bij Artis voorbij rijd en ik zie die stenen dinosaurus, dan moet ik weer aan die foto denken. Het Oosterpark herinner ik mij vooral van het voeren van de eendjes op de zondagmiddag. Al het oude, witte brood dat op zondagmiddag nog over was, werd door mijn moeder in stukjes gesneden. Samen met m'n vader ging ik dan de eendjes voeren met die zak brood. Vond ik wel leuk, alleen voor die hele grote zwanen was ik een beetje bang.

Stilleven

Ook in de jaren dat we nog in Amsterdam Oost woonden en ik nog geen zes was, deed mijn vader een schriftelijke cursus tekenen en schilderen bij het NTI, oftewel het Nederlands Talen Instituut. Als huiswerkopdrachten moest hij potloodschetsen en olieverfschilderijen maken. Dat waren dan plaatjes die hij overnam uit tijdschriften of het was een stilleven. Vele avonden zat hij in de woonkamer te werken op een schilderijtje van een vaas bloemen of een compositie van een fruitschaal op het dressoir. Al die kunstwerkjes werden per post naar de leraar gestuurd en na enkele weken kwam dan het commentaar en de beoordeling. Dat kunstschilderen heeft mijn vader heel lang volgehouden, zeker tot een paar jaar voor zijn overlijden. Hoewel op latere leeftijd de kwaliteit van de schilderijen wel achteruit ging. De beste werken van mijn vader hangen nu bij mij thuis aan de muur. Ook het werk van die studie bezit ik nog steeds, maar dat zijn kleinere doeken en die heb ik ergens opgeslagen.

Koekbeesten

In mijn jonge jaren gingen we met ons gezin in de zomermaanden op vakantie naar het plaatsje Stroe, op de Veluwe. Mijn ouders hadden daar een huisje gehuurd op de camping van Boer Kaaman. In mijn herinnering zaten we daar dan zo'n acht weken in de topdagen van de zomer. Mijn oma ging ook mee en uiteraard het hondje Pukkie. Waar opa Joop bleef weet ik eigenlijk niet meer. Kwam die ook mee?

Waarschijnlijk bleef Opa gewoon thuis in Amsterdam. Mijn vader kon geen twee maanden vrij nemen van zijn werk, dus die kwam alleen in de weekenden over. Ons gezin had geen auto, dus we waren geheel afhankelijk van het openbaar vervoer. Ja, mijn vader had wel een fiets om naar zijn werk te gaan. We moesten dus met de trein naar de camping in Stroe. Dat wil zeggen tot zover je er met de trein kon komen, waarschijnlijk was dat tot Ede en dan met de

bus verder. Het was dan een hele rit met de bus naar het landelijke gelegen Stroe in de bossen. Als mijn vader op vrijdagavond 'over kwam', dan gingen mijn moeder en ik hem van de bushalte afhalen. Het was altijd lang wachten bij de bushalte aan de grote weg, totdat eindelijk die gele streekbus aan de horizon verscheen. Vanaf die bushalte moesten we nog een behoorlijk stuk lopen om bij ons huisje op de camping van Kaaman te komen. De kleine camping waar de huisjes een flink eind uit elkaar stonden lag midden in de bossen. 's Morgens gingen we eerst verse melk halen bij de boerin, een grote vrouw altijd gekleed in een blauwe overall. In het huisje kookte oma dan de melk. Daar op de boerderij en in de weilanden in de omgeving zag ik voor het eerst koeien. Ik vond het blijkbaar imponerende, maar toch ook wel vriendelijke beesten. Met de naam van die dieren had ik moeite, ik noemde ze 'koekbeesten'. Blijkbaar had ik moeite met het woord 'koe'. Eigenlijk nu nog steeds vind ik 'koe' nog steeds een lastig woord, net of het niet af is. Daarom noemde ik ze koekbeesten. Koek dat kende ik en dat leek er het meeste op. Vaak gingen we dan in de middag wandelen, mijn moeder, oma en ik nog in het wandelwagentje. Het hondje Pukkie ging waarschijnlijk ook mee. Prachtig was het er met de dichte groene dennenbossen, afgewisseld met uitgestrekte heidevelden of kale zandduinen. Nog steeds heb ik een zwak voor de mooie Veluwe. Als we dan aan het eind van de middag weer terugkwamen in het houten huisje, mocht ik een zakje chips gaan kopen voor een kwartje in het kampwinkeltje, waar boer Kaaman achter de toonbank stond. In die tijd waren de chips nog ongezouten en verpakt in kleine zakjes. Als je dat zakje openscheurde, dan vond je daarin een blauw papieren zakje met wat zout. De avond brachten we door bij het licht van een olielamp en met de muziek van een 'transistorradio'. Mijn oma bezat toen een van de eerste transistorradio's, een groot ding waar heel veel batterijen in moesten en vaak waren die batterij dan weer leeg. Slapen deed ik in het ledikantje in het kamertje aan de achterkant, maar eerst moest ik dan even op 'de pot'. Als het lang duurde voordat ik in slaap viel, dan nam mijn moeder mij mee naar de woonkamer en nam mij op de arm. Aan de warme borst van moeder viel ik snel in slaap.